

עטרת תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שבעי מהחברות הגרמ"י שניידר שליט"א

פרשת
שופטים
◆◆◆
שנת
תשפ"ב
◆◆◆
גליון 168

איזהו "עשיר"

אחת שאלתי...

בימים אלו, אנו מזכירים יום יום, את בקשת דוד המלך ע"ה, "אחת שאלתי" מאת ה', אותה אבקש, שבת בבית ה' כל ימי חיי וגו'.

ורציתי לשתף את הקוראים היקרים שיחי, בהרגש קטן, שהאירני ה' בימים אלו, ואמרתיו אולי יתחזקו מזה, והי' זה שכרי.

ואף שלכאור הדברים פשוטים, אך כבר כתב המסילת ישרים שגם הדברים הפשוטים, צריך לחזור ולשנן תמיד.

הערכה ל"גביר"

מצוי שכשוראים יהודי עשיר - בעל בעמיו, מתעוררת הרגשה קטנה בלב, הנה "אדם חשוב" ... [ויש שגם מתעוררת אצלו כמין קנאה, בהעלותו בדמיונו את "חיי המאושרים" של אותו נגיד. ואינני נכנס לזה, כאשר יודעים כולם, שלא דוקא העושר מביא את האושר...]

והתעוררתי שהרי הדברים קל וחומר, אם אדם אשר להבל דמה, בכל זאת כשחננו ה' ברכוש גדול, זה כבר מחשיב אותו בעיני בני אדם, אפילו שיודעים שהכל כחלום יעוף... ובין לילה היה, ובין לילה אבד, ולא במותו יקח הכל.

העשיר האמיתי!

א"כ קל וחומר בן בנו של קל וחומר, כשאתה עומד מול "העשיר האמיתי", עשיר בידיעת "כל התורה כולה", עשיר "במאות אלפי שעות של עמל התורה", "מאות אלפי שעות של התמדה", כמה הרגש הערכה וחשיבות, צריך להרגיש כלפיו.

וכאן "כן" המקום לקנאה, לשאוף בקנאה אמיתית, מתי אזכה גם אני, להיות "עשיר גדול כזה".

כל עשיר בעשרו...

ועל משקל זה, כמו שבעשירות גשמית ישנם "אילי הון", שהם עשירים מופלגים שקשה לאמוד את כל רכושם, וישנם עשירים ברמה פחות, שהם רק "מיליארדרים" וכן הלאה והלאה, אך בכל זאת כל מי שנחשב ל"אמיד", כבר מסתכלים עליו אחרת, ואף מדברים אליו בדרך כבוד וכו'...

כך גם בעשירות האמיתית "עשירות בתורה", אף שבודאי מי שזוכה לידיעת "כל התורה כולה", כפי שזכה רשכבה"ג מרן שר התורה זצוק"ל, שהי' ממש "איל הון" - אין הון אלא תורה, ענק שבענקים, אין לתאר, ואין לשער.

אך גם מי שבדרגה פחות מזה, אם זה "ששואלין אותו בכל מקום, ויודע", או מי שיודע "ש"ס על בוריו", כפי שזכינו אף בדורנו העני לגדולי תורה שכאלו... כמה דרך ארץ, והערצה צריכה להיות לנו כלפיהם, הרבה הרבה יותר מההרגשה כלפי עשיר בגשמיות.

בקי בשני סדרים

ולא נאריך במושגים ודרגות, כי כל אחד מאתנו יודע לחשוב לבד, רק נזכיר עוד דוגמא אחת שהיא יותר "מעשית" אצלנו.

כשוראים בחור שסיים את שנות לימודיו בישיבה, "יודע שני סדרים, נזיקין, נשים, על בורין..." כמה יש לנו להעריכו, ולהרגיש בלבנו "הנה העשיר האמיתי..." ולקנאות בו, ולשאוף ג"כ להגיע לזה, הלואי ונזכה.

רבי מכבד עשירים

והנני מדגיש, שלא באתי ח"ו להוריד ממעלתם של אחינו הדגולים, העומדים כסדר לימין ראשי הכוללים וראשי הישיבות הק', לסייעם במסירות עצומה. וכבר אחז"ל "רבי מכבד עשירים", רק חזרתי על היסודות הפשוטים ל"כולנו" היכן הוא "הכבוד האמיתי"...

וכפי שיודעים הגבירים בעצמם, ושואפים לגדל בניהם ובנותיהם לאהבת תורה, ולהשיאן עם מופלגי תורה, כי האמת נר לרגליהם.

הבלי העולם הזה

ומושג זה לדעת מה חשוב באמת, ומהו רק דמיון... זכינו לראות הרבה מאד אצל רבינו זצוק"ל, ונביא מעט דוגמאות. א' כשהי' בארצות הגולה, וראה את הבתים המפוארים... לא התייחס לזה כלל וכלל.

וזכורני, שפעם אחת תוך כדי שהוריד את התפילין, שם לב שעל קירות החדר יש תמונות מרהיבות עין, וכל מיני חפצי נוי, אמר לי, וואלט מען אראפ גענומען די אללע צ'אצקעס פון וואנט, וואלט מען געקענקט אויסהאלטין, מיט די געלט נאך אפפאר יונגלייט.. פי' אם היו מורידים מהקיר את הקישקושים האלו, [ומוכרים אותם], הי' אפשר להחזיק בכסף הזה עוד כמה אברכים...

לא לוקחים את הכסף "לקבר"...

וכן כשהיו נכנסים אצלו נגידי עם, לא ראו עליו שום התפעלות, ואדרבה ידוע כמה הי' מוכיחם בנועם שפתיו, שאין להם "כלום..." כי הכסף לא יירד עמהם לקבר... רק אם יחזיקו בזה תורה, ישאר להם משהו.

ומצד שני היינו רואים איזו הערכה עצומה היתה לו, לכל תלמיד חכם או צורב, שבא לפניו, וכמה פעמים "קם מלא קומתו" כשנכנס לחדרו אברך, שידע בו שבקי בחדרי תורה...

לא קם ולא זע...

ואמר יקר אנשים, ידידנו הרב ר' שמעון הכהן גליק שליט"א שעיקר התפעלותו מרבינו, התחילה כשנכנס אליו בפעם הראשונה, אחרי שהי' רגיל אצל הרבה לכבוד מלכים.. אך רבינו "לא קם ולא זע..." לפניו, ואז ראה מול עיניו את "האמת" במלא הדרה, וזה השפיע עליו מאד...

[ואמנם אף שלא קם רבינו בפניו, זכה ר' שמעון להערכה גדולה מאד בעיני רבינו, באשר זכה וזוכה לסייע הרבה מאד למוסדות התורה, וזכות התורה עומדת לו לעד. וזכורני פעם אחת שהזכיר יקירנו ר' יצחק לוונשטיין ז"ל את ר' שמעון יבלחט"א לפני רבינו, ואמר שמעון גליק.. מיד עצרו רבינו ואמר לו, מה, הוא חבר שלך? צריך לקרוא לו "ר' שמעון"!]]

מחשבה "ראשונה"

ואיסתייעא מילתא מן שמיא, שמצאתי היום, דברים מרבינו בנוגע להג"ל, בתוך שיחה שנשא בישיבה הק' "נחלת הלויים" בחיפה, בחודש אלול תשס"ו.

ולא נביא את כל השיחה, שהרחיב בה בדברים נפלאים על "הנזיר מן הדרום", בנדרים דף ט', רק כמה דברים הנוגעים להג"ל.

וכך אמר: בן אדם צריך לדעת, בימינו, כל אחד יכול להיות שאפילו שהוא שייך למחנה של יראי ה', שומרי תורה ומצות, בכל זאת אם מציעים לו איזה דבר, מה הוא חושב הדבר הראשון, מה יהיה לו מזה, כבוד, כסף, האיך יתכבד בעיני הבריות, אבל הוא לא חושב תיכף "העולם הבא" זה אולי בסוף, הוא חושב גם על זה, אבל זה כבר בא דרך אגב... העיקר - הדבר הראשון כשאומרים לו לעשות משהו לקבל משרה ללכת לאיזה מקום, מה הוא חושב, מה יהיה שם, כסף, כבוד, תאוה, גאווה... ועולם הבא זה בסוף...

וזה אנחנו צריכים מאד להתרומם מזה, לחשוב מה שיש קצת על התכלית האמיתית שזה חיי עולם הבא, תורה מצות מעשים טובים, הכל רק תורה, רק מצות, לא לחשוב על חיי עולם הזה, עד כמה שאפשר. בודאי צריך לאכול צריך לשתות צריך לישון, אי אפשר בלי זה, אבל התכלית שלו השאיפה שלו, להתרומם.

בפרט עכשיו שזה קרוב ליום הדין, שזה סיבה אמיתית שכן אדם יחשוב יותר רציני, כמו שהנזיר הזה חשב בזמן שהגיע אליו היצר, אנחנו צריכים לחשוב עוד מעט יהיה יום הדין.

ויום הדין הרי כל אחד יודע מה שקורה כל השנים, גם השנה הזאת כמה אנשים קפחו את החיים שלהם, כאן בסביבה הזאת ובכל המקומות. ברוך השם היה נסי נסים שלמעשה כמעט רוב האנשים נצלו ע"י נס, אבל הרי הקב"ה...

לכן צריך לדעת להתרומם קצת לחשוב לחיות חיי העולם הבא, ולא חיי עולם הזה. ואף שצריך לאכול ודאי, אבל הכל על המהלך שהוא לחיות חיי עולם הבא.

ומי שיתחזק בזה יש לקוות שהקב"ה יצליח בידו שילך בדרך הנכון, ונזכה לכתובה וחתימה טובה, ע"כ.

אבקשה נא

בעמדנו בימי "הרחמים" והסליחות, וכל אחד מחפש במה להתחזק, אבקש נא "למען אחינו בני ישראל", אשר מהם ממש קרובים אלינו, הסובלים ממחלות קשות ומשוונות, וסיבלם בל יתואר, ממש כל שעה ושעה, וכל רגע ורגע, ה' ירחם עליהם.

אנא, ישתדל כל א' וא' לומר ברכת "אשר יצר" במתינות, ועדיף "מתוך הכתב", ויכוין שיהי' לזכותם, לרפואתם השלימה של חולי ישראל, ולזכות הבריאים "שלא יחלו".

ויזכה בזה דבר ראשון חיזוק לעצמו שזכה לברך בכוונה, וגם עושה חסד עם אחינו בית ישראל. ובודאי כל המרחם על הבריות, מרחמים עליו מן השמים, ויזכה לרחמים גדולים מאתו ית"ש, לו ולכל משפחתו.

"אוהבים דבריה"

החזרת ספרים

איתא בשו"ע סוף סי' של"ה, פירות שנתפזרו בחצר, אסור לאוספם יחד, ופי' המ"ב משום דהוי עובדא דחול. והנה מרן החזו"א זצוק"ל לא הי' מחזיר בשבת את הספרים לארון, ואמר לי רשכבה"ג מרן הגר"ח זצוק"ל שהחזו"א לא נימק הטעם, אך כנראה שחשש לטירחא יתירא בשבת, וכן אמר לי רבינו, שכנראה זה הטעם.

ורבינו בעצמו הי' משתדל שלא ישארו ריבוי ספרים על השולחן, אלא כשגמר להשתמש בספר, הי' מחזירו. ובהאי עינא, כשלמדנו בישיבה קטנה, שאלנו את רבינו אם אפשר להחזיר את הגמרות לארון, כשהי' קרוב לשקיעה, וכבר לא נראה שישתמשו בהן יותר בשבת, אם יש בזה משום איסור הכנה לחול. ואמר שלהחזיר לארון באותו חדר, מותר, אך בחדר אחר, לא להחזיר.

להערות והארות ולקבלת הגליון ניתן לפנות למייל - s31626532@gmail.com

לתועלת הרבים ניתן להאזין לדברים על פרישת השבוע מרבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה.

ע"י יבדלה"ט החברותא שליט"א כמידי עש"ק בקו אילת השחר שמספרו 0799-555-555 שלוחה 6.